

Balady a romance (Jan Neruda)

1 První část.

druh: lyricko-epické

žánr: balady (báseň s pochmurným dějem a tragickým koncem) a romance (báseň s optimistickým dějem, romantickými prvky a dobrým koncem), každá báseň má v názvu „balada“ nebo „romance“, to však nemusí obsahu odpovídat

téma: náboženství, biblické motivy, vlastenecké prvky, láska mezi amtkou a dítětem, vesnické slavnosti, svatby, radost ze života, historické momenty a osobnosti, vina a trest

motiv: 1. **Balada pašijová:** Bůh pošle Ježíše na zem, Satan s tím není spokojen, Bůh tedy na Ježíše pošle utrpení – jeho matka musí sledovat jeho ukřižování

2. **Balada horská:** dítě vezme léčivé byliny, použije je na obraz Ježíše, kterému se na něm zacelí rány

3. **Balada dětská:** matka dítěte usne, její dítě je nemocné, přijde Smrtka a chce s ním jít pryč, dítě vzdoruje, Smrtka si ho však nakonec odvede

4. **Balada česká:** bohyně Vesna palečkovi slíbí jedno přání, on se chce vždy na jaře vrátit na osm dní na zem a žít, to se mu splní

5. **Romance o černém jezeře:** popisuje dávné hrdiny českého národa, na které se zapomnělo

6. **Romance o Karlu IV.:** ne všechno je takové, jaké se zdá na první pohled, Karel IV. a Bušek z Vilhartic popíjí víno, Karlu zpočátku nechutná, Buškovi ano, později však král změní názor, stejně jako s českým národem

7. **Romance o jaře 1848:** revoluční rok 1848, označuje revoluci jako začátek něčeho nového, pozitivního, touha po demokratických svobodách

8. **Romance italská:** člověk, který se odvrátí od křesťanství je popraven

9. **Romance helgolandská:** člověk na pevnině cíleně špatně naviguje loď, protože chce věno pro svoji dceru, která se bude vdávat, nakonec zjistí, že na té lodi byl její budoucí manžel

10. **Balada zimní:** čaroděj oživí tři lidi, ti konají hříchy, nakonec jsou všichni potrestáni

11. **Balada stará – stará!:** žena porodí dítě, to jí nabízí, že jí naloví ryby, vypere pleny, ta nechce, otec je zanedbává, nakonec se zabijí

12. **Balada tříkrálová:** k Jezulátkou přijdou tři králové, zahrnují ho dary, on jim řekne, že se mu vnucují, až bude kráčet na smrt, zapřou ho

13. **Romance štedrovečerní:** Petrovi se zdá, že oslavují Ježíška, přijdu nějaké dívky, špulí pusy na Ježíška, Marii to nevadí, Josefovi to však vadí, protože se mu líbí Andulka

14. **Balada májová:** dívka prosí Marii o jakéhokoliv chlapce, kromě zrzavého, ta jí však řekne, že už jiný není k dostání, nakonec tedy sleví

15. **Balada rajská:** Marie jde z ráje a potká svatou Alžbetu, která si stěžuje, že se nudí, protože nejsou nejhřešící ženy a jediná, která taková byla, hned zesmilnila

16. **Balada o duši Krala Borovského:** Borovský klepá na brány nebe, oni se ho zeptají, jestli nezná nějakou motlitbu, ten jim začne odříkávat svůj epigram Svatý Jene z Nepomuku, nakonec ho tam pustí

17. **Balada o polce:** personifikování polky, která přijíždí do vesnice a přináší s sebou radost

18. **Balada o svatbě v Kanaán:** svatba v Kanaánu, kde není dostatek vína, Ježíš tedy vodu promění ve víno, na konci je naznačeno, že Ježíš zemře

zařazení výňatku do kontextu díla:

časoprostor: různé, většinou venkovské prostředí, čas většinou neurčitý

kompoziční výstavba: podle jednotlivých básní, verše spíš vázané

2 Druhá část.

vypravěč:

vyprávěcí způsoby:

typy promluv:

jazyková stránka:

veršová výstavba:

názor:

kontext: —

zdroje:

—